

Autismevriendelijk

Het Fonds Psychische Gezondheid heeft voor De Landelijke Dag Psychische Gezondheid in 2010 enkele kaarten uitgebracht. Daar lees ik onder de kop "Wat is autismevriendelijk?"

"Geen twee mensen met autisme zijn gelijk. Maar mensen met autisme beleven de wereld anders dan u dat doet."

Natuurlijk zijn er mensen met autisme die grote drukte wel aankunnen, maar het merendeel trekt zich daarvan terug. Zij willen rust en regelmaat. Meer dan zeventig procent heeft een afwijkende beleving van geluiden, bijvoorbeeld.

Heel treffend geeft een andere kaart dat weer met een gedicht van Baukje van Kesteren "Anders II" met onder meer:

"Maar dat besef van anders zijn / kan soms behoorlijk schrijven / ik
kan het niet op jouw manier - / doe jij het op de mijne?"

Er wordt al wat gedaan. Wat mij daarin steeds weer opvalt is dat er **activiteiten** voor autisten georganiseerd worden. Heel veel activiteiten als groepsgebeuren en zoveel mogelijk als normale mensen leven en doen, dat moeten we dan; en aan groepsgebeuren hebben velen een hekel. Natuurlijk is er hier en daar een soos waar een auti vrij toegang heeft. Velen draaien zich bij de deur al om door het geluid en het licht wat op hen toekomt. Dan zijn er therapiegroepen. Prima voor de nieuwkomers, maar de ouderen kennen de therapie al meer dan genoeg.

Het is allemaal heel goed bedoeld en uiteraard valt er met een grotere happening meer eer te behalen, het haalt gemakkelijker de pers bovendien. Ik vraag me echter af of dat autismevriendelijk is. Nog sterker, ik ben ervan overtuigd, dat auti's over het algemeen liever zichzelf blijven.

Voor sommigen is de aanwezigheid van drie mensen al teveel immers.

Met circa 200.000 autisten is een aanmerkelijk groter ledental te verwachten dan nu bij alle verenigingen is aangesloten. Nee, u zult tevergeefs zoeken naar de aantallen leden, auti's die nooit worden benaderd op hun manier. Er zal echter op kleinere schaal iets los dienen te komen om hen te bereiken. Een kleinschalige benadering kan veel meer voor hen betekenen.

Over een onderzoek in Schotland: "Het 'I Exist' rapport uit 2008, meldt dat duizenden volwassenen met autisme een 'miserabele dagelijkse werkelijkheid' ondervinden, die hen het gevoel geeft geïsoleerd en genegeerd achter te blijven, zonder tot de vereiste steun toegang te hebben en vaak afhankelijk van hun 'overbelaste' families." Met kreten als: geïsoleerd, genegeerd, gekweld, geïntimideerd en depressief.

Zou dat in ons landje anders zijn? Ik verwacht het niet en weet zelfs in mijn bescheiden kennissenkring van enkele oudjes die deze gevoelens kennen. Eenzaamheid, zoals hier verwoord is:

"Maar het is nu 65 jaar geleden dat ik op kostschool zat en ben nu door omstandigheden een vermeend 'vrij' man. In feite ben ik nu een gevangene van een levensproblematiek waarmee ik geboren ben en waartegen ik mijn hele leven heb moeten vechten, die een handicap bleek te zijn die onder het geheel van autistische symptomen blijkt te vallen. Eenzaamheid door het verlies van een partner op late leeftijd is heel erg, maar totaal niet vergelijkbaar met een levenslange onvrijwillige eenzaamheid, waarbij die persoon, door zijn sterke geest vaak een onbekommerde indruk op de buitenwereld maakt, die hij zich langzaam eigen heeft gemaakt, omdat hij, dag-in dag-uit, jaar-in jaar-uit, 20, 40, 70 jaar en langer zelfs moest ervaren dat mensen niet geïnteresseerd zijn in iemands anders problemen. Hij heeft geen andere mogelijkheid dan zich in eenzaamheid terug te trekken, hetgeen een onmerkbaar proces is."

Kortom, het zal mooi zijn als er meer initiatieven komen om - mensen die eenzaam zijn - een klein netwerk om zich heen te helpen maken. De Vlaamse Vereniging Autisten heeft de vorming van een sociaal netwerk al op hun website gezet. Ik vertrouw graag dat dit initiatief hier ook meer ingang kan vinden.

Dit was een kant van autismevriendelijk, maar er is meer uiteraard.

Mar Wanrooij